

24.11.2010

B7-0637/2010 }
B7-0638/2010 }
B7-0640/2010 }
B7-0642/2010 }
B7-0643/2010 }
B7-0644/2010 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 122 lõikele 5

asendades järgmiste fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

EFD (B7-0637/2010)
S&D (B7-0638/2010)
ALDE (B7-0640/2010)
ECR (B7-0642/2010)
Verts/ALE (B7-0643/2010)
PPE (B7-0644/2010)

Kava kehtestada Tiibetis põhiliseks õpetuskeeleks hiina keel

Elmar Brok, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Thomas Mann, Mario Mauro, Cristian Dan Preda, Bernd Posselt, Laima Liucija Andrikienė, Csaba Sógor, Filip Kaczmarek, Lena Kolarska-Bobińska, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Eija-Riitta Korhola, Monica Luisa Macovei, Elena Băsescu, Tunne Kelam, Bogusław Sonik, Sari Essayah, Martin Kastler

fraktsiooni PPE nimel

Véronique De Keyser, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg

fraktsiooni S&D nimel

Marietje Schaake, Niccolò Rinaldi, Graham Watson, Ramon Tremosa i

RC\840848ET.doc

PE450.473v01-00}
PE450.474v01-00}
PE450.476v01-00}
PE450.478v01-00}
PE450.479v01-00}
PE450.480v01-00} RC1

**Balcells, Frédérique Ries, Leonidas Donskis, Renate Weber, Edward
McMillan-Scott, Sarah Ludford, Antonyia Parvanova, Kristiina Ojuland,
Marielle De Sarnez, Sonia Alfano**

fraktsiooni ALDE nimel

**Heidi Hautala, Eva Lichtenberger, Raül Romeva i Rueda, François Alfonsi,
Frieda Brepoels, Catherine Grèze**

fraktsiooni Verts/ALE nimel

**Charles Tannock, Michał Tomasz Kamiński, Konrad Szymański, Tomasz
Piotr Poręba, Marek Henryk Migalski, Ryszard Czarnecki, Adam Bielan,
Roberts Zīle**

fraktsiooni ECR nimel

Fiorello Provera

fraktsiooni EFD nimel

RC\840848ET.doc

PE450.473v01-00}
PE450.474v01-00}
PE450.476v01-00}
PE450.478v01-00}
PE450.479v01-00}
PE450.480v01-00} RC1

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon kava kohta kehtestada Tiibetis põhiliseks õpetuskeeleks hiina keel

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Hiina ja Tiibeti kohta, eelkõige 10. aprilli 2008. aasta resolutsiooni Tiibeti kohta;
- võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,
- A. arvestades, et inimõiguste, identiteedivabaduse, kultuuri ja religiooni austamine on Euroopa Liidu aluspõhimõte ning tema välispoliitika prioriteet;
- B. arvestades, et Hiina Rahvavabariik on väljendanud soovi, et selle riigi 56 rahvusvähemuse vahel valitseksid harmoonilised rahvussuhted;
- C. arvestades, et 19. oktoobril 2010 liikus ligikaudu 1000 tiibeti rahvusest üliõpilast läbi Tongreni (tuntud ka kui Rebkong), et avaldada rahumeelselt oma vastuseisu kavatsusele kehtestada selle piirkonna koolides põhiliseks õpetuskeeleks mandariini-hiina keel; arvestades, et 23. oktoobril 2010 levis protestilaine Qingai piirkonda ja Pekingisse, kus 400 Minsu ülikoolis õppivat tiibeti üliõpilast korraldasid meelevalduse;
- D. arvestades, et tiibeti keel, mis on üks neljast kõige vanemast ja ainulaadsemast aasia keelest, kujutab endast tiibeti identiteedi, kultuuri ja usundi põhilist liikumapanevat jõudu ning moodustab lisaks sellele koos kogu tiibeti kultuuriga maailmapärandi asendamatu osa; arvestades, et tiibeti keel, kui ajalooliselt rikka tsivilisatsiooni tunnusmärk, on tiibeti identiteedi, kultuuri ja usundi põhilise tähtsusega ja asendamatu element;
- E. arvestades, et keel väljendab kogukonna sotsiaalset ja kultuurilist suhtumist; arvestades, et kogukonna ühine keel on kultuuri määrav tegur ning arvestades, et keeled annavad edasi väga erilisi sotsiaalseid ja kultuurilisi käitumis- ja mõtteviise;
- F. arvestades, et on kindlaks tehtud, et emakeelel põhinev kakskeelne haridus on tiibetlaste eduka kakskeelsuse saavutamiseks kõige tõhusam meetod ning et tänu nn kakskeelse hariduse esimesele mudelile pääseb kogu Tiibeti piirkonnas jätkuvalt kõige rohkem tiibeti keskkooliõpilasi edasi õppima ülikooli;
- G. arvestades, et algkoolides ning alama ja ülema astme keskkoolides kõikidel Tiibeti Autonoomse Piirkonna valitsusalasse kuuluvatel aladel on hiina keel järk-järgult tiibeti keelt välja vahetamas ning ametlikud dokumendid ei ole tavaliselt tiibeti keeles kättesaadavad;
- H. arvestades, et hariduspoliitika muudatused piiraksid tiibeti keele kasutamist koolides, kuna kõik õpikud ja õppeained, välja arvatud tiibeti ja inglise keele tunnid, oleksid mandariini-hiina keeles;

I. arvestades, et Hiina Rahvavabariik hääletas 13. septembril 2007 koos 142 muu maaga ÜRO

PE450.473v01-00}

PE450.474v01-00}

PE450.476v01-00}

PE450.478v01-00}

PE450.479v01-00}

PE450.480v01-00} RC1

põlisrahvaste õiguste deklaratsiooni vastuvõtmise poolt, mille artiklis 14 sätestatakse, et „põlisrahvastel on õigus luua ja hallata oma haridussüsteeme ja asutusi, andes haridust oma enda keeltes viisil, mis on kohane nende õpetamise ja õppimise kultuurilise metoodikaga”;

- J. arvestades, et hiina keele domineeriva seisundi tõttu on Tiibeti alade koolilõpetajad mures töökoha saamise võimaluste pärast sest, nagu on märgitud õpetajate ja õpilaste petitsioonis, ei ole enamik tiibeti õpilasi kunagi viibinud hiinakeelses keskkonnas ega ole seetõttu võimalised hiina keeles suhtlema,
1. mõistab hukka järjest rangemad meetmed, mis piiravad kultuuriliste, keeleliste, usuliste ja muude põhiõiguste kasutamist tiibetlaste poolt ning rõhutab vajadust säilitada ja kaitsta kuue miljoni tiibetlase ainuomast kultuurilist, usulist ja rahvuslikku identiteeti ning pöörata tähelepanu tiibeti keele allasurumise ja kõrvalejätuse probleemile, kuna see keel on tiibeti identiteedi alustala;
  2. võtab teadmiseks mure katsete pärast vähendada tiibeti keele väärtust ning rõhutab asjaolu, et edukaks kakskeelseks hariduseks peab tiibeti keel olema selle piirkonna sisene keel;
  3. kutsub Hiina ametivõime üles rakendama Hiina Rahvavabariigi põhiseaduse artiklit 4 ja piirkondliku rahvusliku autonoomia seaduse artiklit 10, milles on tagatud „kõikide rahvuste vabadus kasutada ja arendada oma kõne- ja kirjakeelt”;
  4. kutsub Hiina ametivõime tungivalt üles toetama tõelist kakskeelsuse poliitikat, mille alusel kõiki aineid, ka matemaatikat ja loodusteadusi, lubatakse õpetada tiibeti keeles, hiina keele õpetamist tugevdatakse ning kohalikele ametivõimudele ja kogukondadele antakse õigus langetada otsuseid õpetuskeele kohta;
  5. on seisukohal, et igal rahvusvähemusel on õigus säilitada oma keel ja kiri; on seisukohal, et õiglane kakskeelne haridussüsteem aitab kaasa parema koostöö ja mõistmise tekkele, kui tiibetlased õpivad hiina keelt ning Tiibeti aladel elavaid han-hiinlasi julgustatakse samas õppima tiibeti keelt;
  6. rõhutab, et kui hiina keelest saab põhiline õpetuskeel, kannataks selle tulemusel oluliselt valdava enamiku tiibetlastest keskkooliõpilaste hariduse kvaliteet ning seetõttu tuleks õppeaineid õpetada, nagu on kõige kohasem, ainult tiibeti, ehk õpilaste emakeeles;
  7. kutsub Hiina ametivõime üles võtma kõik meetmed, et vähendada keelelisi ja kultuurilisi halvemusi, mille all tiibetlased linnakeskkonnas töötades kannatavad ning teha seda viisil, mis ei kahjustaks tiibeti keelt ja kultuuri;
  8. kutsub Euroopa Komisjoni, kõrget esindajat ja asepresidenti ning liikmesriike üles nõudma Hiina valitsuselt tungivalt esiteks selle tagamist, et üliõpilaste õigust rahumeelselt meelt avaldada austatakse ning et asjakohased ametivõimud tegeleksid nende kaebustega sisuliselt ja asjakohaselt ning teiseks seda, et 2002. aasta tiibeti keele õppimist, kasutamist ja arengut käsitlevaid määrusi rakendatakse asjakohaselt ja kooskõlas piirkondliku rahvusliku autonoomia seadusega;

RC\840848ET.doc

PE450.473v01-00}
PE450.474v01-00}
PE450.476v01-00}
PE450.478v01-00}
PE450.479v01-00}
PE450.480v01-00} RC1

9. palub Euroopa Komisjonil anda aru vahendite kasutuse kohta, mida taotleti 2009. aasta eelarve raames tiibeti kodanikuühiskonna toetamiseks Hiinas ning pagenduses (1 miljard eurot) ning rõhutada vajadust säilitada tiibeti kultuuri, ja seda eriti pagenduses;
10. kutsub Hiinat veelkord üles ratifitseerima rahvusvahelist tsiviil- ja poliitiliste õiguste konventsiooni ning mõistab hukka Hiinas sagedasti esineva rahvus- ja usuliste vähemuste diskrimineeriva kohtlemise;
11. palub Hiina ametivõimudel lubada välisriikide meedia esindajaid Tiibetisse, kaasa arvatud väljaspool Tiibeti autonoomset piirkonda paiknevatele Tiibeti aladele, ning tühistada nõutavate erilubade süsteem;
12. palub ELi diplomaatilistel esindajatel Pekingis seda piirkonda külastada ning anda nõukogule ning kõrgele esindajale ja asepresidendile aru hariduse ja keeleküsümuse praegusest olukorrast;
13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile / liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Hiina Rahvavabariigi valitsusele ja parlamendile ning Tema Pühadusele dalai-laamale.